

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-4352-22/2021. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-36/2020.)

Érintett szerv(ek): *T. település Rendőrkapitányság*

2021.

Az eljárás megindítása

Panaszos¹ (a továbbiakban: panaszos) 2020. február 10-én nyújtotta be panaszát a Független Rendészeti Panasztestülethez.

A panaszos beadványában sérelmezte egyrészt, hogy elmondása szerint őt 2019 tavaszán két rendőr fenyegette, másrészt, hogy 2019 szeptemberében hiába próbált az álláspontja szerint jogszerűtlen végrehajtási eljárás miatt panaszt, feljelentést tenni, harmadrészt pedig, hogy 2019. szeptember 19-én vele szemben intézkedtek.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

Az Országgyűlés a *Kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról* szóló 2019. évi CIX. törvénnyel az alapvető jogok biztosának hatáskörébe utalta a rendészeti panaszok kivizsgálásának lehetőségét. Ennek megfelelően immár e kifejezetten hatósági eljáráshoz kapcsolódó, azt kiegészítő ombudsmani típusú vizsgálat is az alapvető jogok biztosának feladata. Erre tekintettel az ügy kivizsgálás végett átkerült az alapvető jogok biztosához.

A panaszos beadványában hosszan taglalta a vele szemben lezajlott végrehajtási eljárással kapcsolatos sérelmeit, amely nem tárgya az Rtv. 92. §-a szerinti rendőrségi panaszeljárásnak. Az erre vonatkozó sérelmeket külön, általános ombudsmani eljárás keretében vizsgálom (AJB-563/2020. számon).

Az érintett alapvető jogok

- A személyi szabadsághoz való alapvető jog [Alaptörvény IV. cikk]
- Az önvédelemhez való alapvető jog [Alaptörvény V. cikk]
- A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

¹ Az Ajbt 39/L§ (1) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

a) *A panaszos 2020. február 10-én előterjesztett panasz* a következő releváns információkat tartalmazza:

A panaszos beadványában 18 évre visszamenően sérelmezte az őt folyamatosan ért „rendőri és bírósági” hátrányos megkülönböztetést.

A beadvány szerint 2018-ban a panaszos úgy döntött, hogy 2019-ben indul a polgármesteri választáson. Ezt követően támadni kezdték a személyét.

Egyebek mellett 2019 tavaszán a panaszos „egy dohánybolti támadás, verekedés” esetét rögzítő felvételt tett közzé közösségi oldalon, megkérdőjelezve egyúttal az ügyben eljáró rendőrök munkáját. (A panaszos álláspontja szerint a támadó, aki korábban szintén brutális támadást követett el, vélhetőleg drog hatása alatt volt, ám ezt egyáltalán nem vizsgálták.) Pár napon belül a panaszost – a beadvány szerint – két rendőr megfenyegette.

2019. augusztus 4-én a panaszos házát elárverezték. A panaszos ennek tényét nem sérelmezte, ugyanakkor a kényszer kilakoltatás tényét már igen. A panaszos beszámolója szerint próbált feljelentést tenni, valamint háromszor kérte „panaszjegyzőkönyv felvételét”, ám mindezeket megtagadták tőle. Ezen túl kérte, hogy állapítsák meg a Rendőrkapitányság elfogultságát (korábbi ügyei miatt), ám e kérése is elutasításra került. A panaszos úgy érzi, hogy minden jogszerű védekezési lehetőségétől megfosztották őt.

2019. szeptember 19-én lezajlott kényszer kilakoltatás – a panasz szerint – a kitűzött 10 óra helyett 9 óra 45 perckor kezdődött: a helyszínre 4 rendőr érkezett, videokamerával, és intézkedést kezdeményeztek. (További 3 rendőr várakozott a helyszíntől kicsit távolabb egy előállító kisbuszban; a parancsnok Ny. P. volt, aki „olyan volt, mint az oroszlan, amikor támadni készül”.) 10 órakor érkezett meg a végrehajtó, akinek a panaszos hiába mondta, hogy jogsértő az eljárás, a bezárt kaput rögzítő láncot „dologi erőszakkal levágták”, majd bementek az ingatlan területére. A panaszos – álláspontja szerint védekezően, önvédelemből, a használati utasításnak megfelelően – könnygáz töltésű riasztópisztolyával „durrogatni” kezdett. A panaszos – beszámolója szerint – senkit nem bántott, nem is volt ez célja, az ellene irányuló jogszerűtlen eljárást kívánta megakadályozni.

b) *A panaszos 2020. május 22-én előterjesztett panaszt kiegészítő beadványa* a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazza:

Amikor a panaszos a Rendőrkapitányságon feljelentést kívánt tenni a végrehajtóval szemben, Ny. P. rendőr a következőt közölte: „Nehogy azt képzelje, hogy egy végrehajtót feljelenthet!”

A panaszos álláspontja szerint nem volt jó ötlet a riasztópisztoly használata, ugyanakkor úgy érezte, hogy végszükségben, jogszerű védekezési lehetőségeitől megfosztva, az őt ért pszichikai, lelki trauma, a tehetetlenség és kiszolgáltatottság érzése, az ezek által kiváltott görcsök és izomrángatások, hallás és látászavarok miatt a „halál kapujában” van. A panaszos – beszámolója szerint – inkább vállalta volna, hogy a rendőrök lelövik, mivel így biztosan kivizsgálnák az ügyét.

A beadvány szerint helyszínen két csapatban 7 rendőr volt jelen (4 rendőr volt közvetlenül a helyszínen, 3 rendőr nem messze az előállító kisbusznál). Ezt a létszámot a panaszos aránytalannak érezte.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

a) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele a következő információkat tartalmazza:

Ny. P. r. hadnagy. és S. F. r. törzssászlós jelentése alapján 2019 tavaszán nem történt a panaszost érintő, Rtv. 92. §-a szerinti intézkedés. Általuk nem történt hivatalos kommunikáció a panaszossal az általa említett dohánybolti támadás kapcsán megfogalmazott kritika miatt. Az említett büntetőeljárásban a panaszos „semmilyen eljárásjogi helyzetben nem szerepelt”, abban nem volt érintett. A panaszost sem hivatalos minőségben, sem magánszemélyként nem fenyegették meg rendőrök.

Ny. P. r. alezredes 2019. szeptember 14-ét követő időpontban az irodájában fogadta a panaszost. A panaszos ekkor kétségbe vonta a vele szemben folytatott végrehajtási eljárás jogosságát, egyben kérte, hogy a Rendőrkapitányság állománya ne vegyen részt a végrehajtási eljárás biztosításában (és kérte *Ny. P. r. alezredest*, hogy ennek ügyében egyeztessen vezetőjével). *Ny. P. r. alezredes* tájékoztatta a panaszost, hogy a végrehajtási eljárás jogosságának megítélése nem tartozik a rendőrség hatáskörébe, a rendőrség az Rtv. alapján kötelest a végrehajtási eljárás biztosítani. *Ny. P. r. alezredes* ennek során nem tett olyan kijelentést, miszerint „Nehogy azt képzelje, hogy a végrehajtót feljelentheti”.

Dr. H. B. Végrehajtói Irodája, a Vht. 45. §-ának (1) bekezdése alapján, a 2019. augusztus 28-án kelt megkeresésével kérte a Rendőrkapitányság közreműködését a közjegyző által *. számon kiállított végrehajtói okirat alapján indított, a panaszos ingatlanára vonatkozó, *. számú végrehajtási eljárásban a következők miatt: a panaszos előzetesen felvette a kapcsolatot a végrehajtó irodával, melynek során úgy nyilatkozott, hogy nem hajlandó az érintett ingatlant önként átadni, így ellenszegülése várható volt.

A rendőrök 2019. szeptember 19-én, 9 óra 50 perckor érkeztek a helyszínre, a végrehajtók pedig 9 óra 58 perckor. A végrehajtási eljárás 10 órakor indult meg. A helyszínen voltak az önálló bírósági végrehajtó, két helyettese, az árverési vevő meghatalmazottja, a lakóingatlan forgalmazó kft. alkalmazottai, valamint 4 rendőr (*Ny. P. r. alezredes* osztályvezető, *M. G. r. törzssászlós* és *Cs. G. r. főtörzsőrmester* körzeti megbízottak, valamint *F. F. r. őrmester* járőr). A helyszíni parancsnoki feladatokat *Ny. P. r. alezredes* látta el.

A helyszínen a panaszos az ingatlan előtti utcáról bement az érintett ingatlan udvarára, majd láncsal és lakattal zárta le annak kapuját. A végrehajtó igazolta magát, majd rögzítette a panaszos személyes adatait, közölte a panaszossal az eljárás okát, majd felszólította őt az ingatlan átadására. A panaszos közölte, hogy az ingatlant nem hajlandó elhagyni, azt nem adja át. A végrehajtó felhívta a panaszos figyelmét az ellenszegülés következményeire, majd felkérte a helyszínen lévő lakatot, hogy erővágóval vágja le a kaput rögzítő láncot. A panaszos ezt követően hátrébb lépett, a kerítés takarásába került. A nyitott kapun a végrehajtó és a két

végrehajtó-helyettes bement az udvarra a 4 rendőr kíséretében (az utolsóként haladó rendőr kamerával rögzítette az eseményeket), amikor a panaszos egy fegyvernek látszó tárggyal az udvaron belül három lövést adott le úgy, hogy a fegyvernek látszó tárgyat a kiskapun belépő tőle kb. 2 méterre lévő végrehajtók, és a rendőrök irányába tartotta. A végrehajtók és a rendőrök kihátráltak az utcára, őket követte a panaszos, és – töltőfogást követően – a hátráló, tőle kb. 1,5 méter távolságra lévő végrehajtók irányába, majd – töltőfogást követően – a rendőrök felé lőtt.

A rendőrök fedezékbe vonultak, fegyvereiket kezükbe vették, azokat tűzkész állapotba hozták és a panaszos irányába tartva, a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával, több alkalommal felszólították a panaszost a nála lévő fegyvernek látszó tárgy letételére, és egyben figyelmeztették a fegyverhasználat lehetőségére. Ny. P. r. alezredes közben a nála lévő szolgálati EDR rádión keresztül erősítést kért a helyszínrre. A panaszos a rendőri felszólításokra reagálva hangosan kiabálta (többször elismételve), hogy „gáz-riasztó fegyver”. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, az ingatlan falához támaszkodott, bal kezét a nadrágja zsebébe tette, jobb kezét (amelyben a fegyvernek látszó tárgy volt) felemelte. Ekkor magatartása nem volt támadó jellegű.

Ny. P. r. alezredes megközelítette a panaszost és felszólította, hogy a fegyvernek látszó tárgyat tegye le, valamint figyelmeztette, hogy vele szemben testi kényszerít fog alkalmazni (meg is fogta a panaszos bal kezét). A fegyvernek látszó tárgyat a panaszos átnyújtotta Ny. P. r. alezredesnek, aki azt a földre ledobta. Ezt követően a rendőrök a panaszost arccal az ingatlan falához állították, a panaszos mögé léptek és vele szemben – a kényszerítő eszköz használatának tényét közölve – bilincset alkalmaztak.

A bilincselés során az időközben helyszínrre érkező megerősítő erő állománya a földön lévő fegyvernek látszó tárgyat biztosította, ezt követően pedig közreműködött a panaszos előállításában. A panaszost, megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati mikrobusszal, F. F. r. őrmester, N. D. r. főtörzsőrmester, T. T. r. törzsőrmester és Sz. S. r. őrmester szállította a Rendőrkapitányságra.

A Ny. P. r. alezredes az eseményeket jelentette a megyei Tevékenység-irányítási Központnak, majd a helyszínt biztosította (rendőrségi szalaggal lezárta).

Az intézkedés során sem a panaszos, sem az intézkedő rendőrök nem sérültek meg.

b) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazza:

A végrehajtás megkezdésekor a végrehajtó közölte a panaszossal a végrehajtás tényét, és annak lefolyása menetét. A lánc levágását követően 10 óra 15 perckor léptek a végrehajtók és a rendőrök az ingatlan udvarára. A panaszos erre reagálva az udvaron 3, az utcán további 1-1 célzott lövést adott le a végrehajtók és a rendőrök irányába.

A panaszos ruházatát a helyszínrn átvizsgálták, amely során 1 db mobiltelefon, 1 db pénztárca (okmányokkal), valamint 1 db Scorpion Security márkájú 15 mg-os gázspray került elő.

A panaszost a helyszínrn tájékoztatták a jogairól, a panasztételi lehetőségeiről, amit megértett és tudomásul vett. A panaszossal 10 óra 20 perckor érkeztek meg a Rendőrkapitányságra, a bilincselés 10 óra 34 percig tartott.

A panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, 31. §-ának (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, majd 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták. A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszerrel, 48. §-ának b) pontja alapján – a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (4) bekezdése b) pontjának megfelelően – 10 óra 16 perctől 10 óra 34 percig bilincset alkalmaztak.

A kényszerítő eszköz alkalmazása következtében anyagi kár nem keletkezett.

A panaszos hozzátartozó vagy más személy értesítését nem kérte.

A panaszost tájékoztatták a védelemhez való jogáról, valamint számára az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése szerinti, az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint annak idejéről szóló igazolást kiadták.

A panaszost végül büntetőeljárás keretében őrizetbe vették.

A jelentéshez kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás tanúsága szerint a panaszos Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerinti igazoltatása, 31. §-ának (1) bekezdése szerinti ruházat-átvizsgálása, 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogása, továbbá az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján történt bilincs alkalmazása jog- és szakszerű volt, megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

c) A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazza:

A panaszost az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján tájékoztatták a vele szemben történt rendőri intézkedés kapcsán rendelkezésre álló panasztételi lehetőségeiről, amely kiterjedt mind az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése, mint az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése szerinti lehetőségre. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint biztosították a panaszos számára, hogy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, ezzel a lehetőséggel a panaszos azonban nem élt.

A panaszost 17 óra 40 perckor a Városi Önkormányzat Egyesített Gyógyító- Megelőző Intézetébe szállították, ahol őt dr. K. G. háziorvos megvizsgálta, és nem állapított meg sérülést.

A panaszost a Btk. 310. § (2) bekezdésébe ütköző, hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt feljelentették.

d) A jogorvoslati jogokról szóló Rtv. 92. § és 93. § szerinti tájékoztatóról, a panasztétel szándékáról, az előállítás tényére és idejére vonatkozó igazolás átvételéről, továbbá az élelmezésre, orvosi ellátásra vonatkozó nyilatkozat tanúsága szerint a panaszos megkapta a szükséges jogorvoslati felvilágosítást, panasszal nem élt az intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben, az előállítás tényére és idejére vonatkozó igazolást átvette, élelmezést nem kért, sérülést nem szenvedett. A nyilatkozatot a panaszos aláírta.

e) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága szerint a panaszos személyi szabadságát 10 óra 14 perctől 17 óráig korlátozták, ezt követően ugyanakkor őrizetbe vették. A panaszosnak sérülése nem keletkezett, panasszal nem élt. Az igazolást a panaszos aláírta; az igazolás átvételét szintén aláírásával igazolta.

f) A * *ált. számú hivatalos feljegyzés* tanúsága szerint az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben hibásan szerepel a Rendőrkapitányságra érkezés időpontja. A helyes időpont 10 óra 30 perc.

g) Ny. P. r. *alezredes 2020. június 30-án tett kiegészítő jelentése* a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazza:

A panaszossal szembeni végrehajtási eljárás – mivel a panaszos polgármesterjelölt volt a választáson, a vele szembeni végrehajtásról pedig beszámolt a közösségi médiában – közismert volt. 2019. szeptember 14-én a panaszos a helyi piacon kampányolt, ahol Ny. P. r. alezredes személyesen kérdezte meg őt, hogy van-e akadálya annak, hogy a vele szemben folytatott végrehajtási eljárással kapcsolatban beszélgessenek. Végül két-három nappal később, Ny. P. r. alezredes irodájában került sor a beszélgetésre. A panaszos – a jelentés szerint – „szóban közölte, hogy meglepetéssel készül, és azt kéri ismételten, hogy a rendőrség ne vegyen részt az eljárásban”. A panaszos többszöri magyarázat ellenére sem értette meg, hogy a vele szembeni végrehajtási eljárást nem a rendőrség kezdeményezte, az a rendőrségtől független eljárás, így annak jogszerűségével kapcsolatban Ny. P. r. alezredes nem nyilatkozhat. Ny. P. r. alezredes ugyanakkor felhívta a panaszos figyelmét, hogy amennyiben őt valamilyen jogsértés érte, feljelentést tehet az ügyben.

h) A * *számú, 2019. augusztus 29-én kelt végrehajtói megkeresés* tanúsága alapján a közjegyző által kiállított végrehajtói okirat alapján indított, a panaszos ingatlanára vonatkozó, végrehajtási eljárásban a végrehajtó ellenszegülés veszélye miatt – a Vht. 45. §-ára hivatkozással – rendőri biztosítást kért.

i) A * *videofelvétel:*

A videofelvételen látottak teljes mértékben korrelálnak a vonatkozó rendőrségi dokumentációban foglaltakkal. A felvétel legfontosabb elemei ugyanakkor kiemelendők:

A végrehajtási eljárás és a rendőri intézkedés felvett teljes terjedelme során a panaszos látszólag nyugodtan viselkedett, nyugodtan kommunikált, félelem, pánik, illetve ijedtség nem volt látható rajta.

A panaszossal szemben a rendőrök mindaddig nem intézkedtek, amíg a riasztópisztoly használatára sor nem kerül, pusztán figyelemmel kísérték a végrehajtási eljárás menetét.

A panaszos a végrehajtókkal folytatott kommunikáció során kijelentette, hogy nem hajlandó együttműködni velük, mivel álláspontja szerint jogtalan az eljárás.

A panaszossal szembeni intézkedés a következő körülmények között történt:

- 07:03: a lánc levágása közben a panaszos hátrál
- 07:09: a végrehajtók bemennek a kapun, mögöttük megy négy rendőr
- 07:15: a panaszos feltűnik kezében a riasztópisztollyal; kibiztosította azt, a végrehajtókra céloz, majd tüzel; a végrehajtók és a rendőrök hátrahőkölnek, majd kisetnek az utcára. A rendőrök mind fedezékbe vonulnak, a végrehajtók kimennek a kamera képéből oldalra
- 07:20: a panaszos követi a végrehajtókat az utcára, majd feljűk lö
- 07:22: a panaszos ismét felhúzza a riasztópisztolyt, majd a rendőrök felé lö

- 07:24-tól:
 - o rendőr 1: „Tegye el a fegyvert! Tegye el a fegyvert! Nagyon komolyan mondom!
 - o rendőr 3: „Letenni!” (A panaszos – nyugodtan viselkedve – a rendőrök felé tartja a riasztópisztolyt.)
 - o rendőr 1: „Tegye le a fegyvert!” (A panaszos – nyugodtan viselkedve – a végrehajtók felé tartja a riasztópisztolyt.)
 - o rendőr 2: „Letenni!”
 - o rendőr 1: „Tegye le!”
 - o panaszos: „Ez egy riasztópisztoly”
 - o rendőr 2: „Nem vagyok köteles tudni. Letenni azonnal!”
 - o rendőr 1: „Tegye le a fegyvert! Tegye le a fegyvert!”
 - o rendőr 2: „Letenni azonnal! Letenni!”
- 07:37-45:
 - o rendőr 1: „75/4, 75/4, egy gázriasztó-fegyverrel lő, légy szíves a METKO-t küldje!”
- 07:38: rendőr 2 a panaszoshoz lép, kezében a panaszos felé, de lefelé tartva fogja lőfegyverét (ujja nincs a ravaszon)
- 07:39: a panaszos felemeli a magasba a fegyvert, többször elmondja, hogy riasztópisztoly van nála, majd zsebre teszi kezét és a falnak támaszkodik (a riasztópisztollyal a kezében)
- 07:42-54:
 - o rendőr 2: „Le a földre! Most mondom, le a földre! Le a földre! Mondom le a földre! Le a földre! Nem mondom még egyszer! Le a földre!”
 - o panaszos: „Nem érdekel.” „Nem pisztoly.”
- 07:54: rendőr 1 is a panaszoshoz lép (közben elteszi a fegyverét)
- 07:56:
 - o rendőr 1: „Testi kényszert fogunk alkalmazni, F..”
 - o panaszos: „Ha idejön szembe hozzám ...” (Nem érthető a mondat vége.)
 - o rendőr 1: „Tegye le a fegyvert!” (Közben megfogja a panaszos bal alkarját.)
 - o a panaszos hátraemeli a jobb karját, de nem teszi le a riasztópisztolyt
 - o rendőr 1: „Oda, ott ejtse le!”
- 08:10: a panaszos átadja a riasztópisztolyt rendőr 1-nek. Rendőr 1 kiüti a panaszos kezéből a riasztópisztolyt, ekkor a másik két látható rendőr (a harmadik rendőr kamerázik), elteszi a lőfegyverét. A panaszost rendőr 1 arccal a fal felé fordítja, ekkor rendőr 3 odalép a panaszoshoz és elkezd megbilincselni. (Rendőr 2 segít a bilincselésben.)
- 08:40: befejezik a bilincselést a falnál
- 08:42-09:42: rendőr 2 átnézi a panaszos zsebeit, amelynek eredményeként a panaszos bal zsebéből kivessz 1 db gázspray-t, 1 db telefont, valamint 1 db pénztárcát
- 09:42-10:40: a panaszost elvezetik a rendőrségi kisbuszhoz (itt már több rendőr is látszik), majd beültetik

j) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok (a panaszossal szembeni szabálysértési eljárás iratai) a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte egyrészt, hogy őt 2019 tavaszán elmondása szerint két rendőr fenyegette, másrészt, hogy 2019 szeptemberében hiába próbált az álláspontja szerint

jogszerűtlen végrehajtási eljárás miatt panaszt, feljelentést tenni, harmadrészt pedig, hogy 2019. szeptember 19-én vele szemben intézkedtek.

1. A panaszos sérelmezte, hogy őt 2019 tavaszán elmondása szerint két rendőr fenyegette.

A beadvány szerint a panaszos „egy dohánybolti támadás, verekedés” esetét rögzítő felvételt tett közzé közösségi oldalán, megkérdőjelezve egyúttal az ügyben eljáró rendőrök munkáját, amelyet követően őt két rendőr megfenyegette.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentáció szerint 2019 tavaszán nem történt a panaszost érintő, Rtv. 92. §-a szerinti intézkedés. Az említett ügyben a panaszos nem volt érintett, őt sem hivatalos minőségben, sem magánszemélyként nem fenyegették meg rendőrök.

Figyelemmel arra, hogy a panaszos által sérelmezett esemény nem beazonosítható, a panaszos alapvető jogát érintő visszásság kérdésében nem áll módomban állást foglalni.

2. A 2019. szeptember 14-ét követő valamelyik napon, Ny. P. r. alezredes irodájában történt vonatkozásában.

A panaszos beszámolója szerint próbált feljelentést tenni, valamint háromszor kérte „panaszjegyzőkönyv felvételét”, hiába. Ezen túl kérte, hogy állapítsák meg a Rendőrkapitányság elfogultságát (korábbi ügyei miatt), ám e kérése is elutasításra került.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos végrehajtási eljárással kapcsolatos sérelmei közismertek voltak, Ny. P. r. alezredes maga kérte a panaszost, hogy beszéljenek. A 2019. szeptember 14-ét követő napokban történt személyes beszélgetés során a panaszos többszöri magyarázat ellenére sem értette meg, hogy a vele szembeni végrehajtási eljárást nem a rendőrség kezdeményezte, az a rendőrségtől független eljárás, ugyanakkor – a megkeresés alapján – azt a rendőrség köteles biztosítani. Ny. P. r. alezredes továbbá felhívta a panaszos figyelmét, hogy amennyiben őt valamilyen jogsértés érte, feljelentést tehet az ügyben. Ny. P. r. alezredes tagadta olyan kijelentést tett volna, miszerint „Nehogy azt képzelje, hogy a végrehajtót feljelentheti!”.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 1. §-a (2) bekezdés 1a. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol, a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi a bűncselekmények felderítését [...].

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésének első mondata szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésének második fordulójának megfelelően a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül. A rendelkezésre álló információk alapján nem tisztázható, hogy a panaszos pontosan milyen tartalommal adta elő sérelmeit, megértése valóban elmaradt-e, továbbá az sem, hogy végül ténylegesen kívánt-e feljelentést tenni ügyében, vagy csak a rendőrök érintettségét, elfogultságát firtatta-e. E körben fontos kiemelni, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely alapján a végrehajtási eljárást biztosító rendőrséggel szemben elfogultsági kifogást lehetne érvényesíteni.

A végrehajtási eljárások során több fajta jogorvoslat vehető igénybe [pl. fellebbezés (Vht. 213. §), felülvizsgálati kérelem (Vht. 214. §), végrehajtási kifogás (217. §)], ugyanakkor ezek mindegyike a végrehajtási eljárás körébe tartozó lehetőség, amellyel összefüggésben legfeljebb általános felvilágosítás adási kötelezettsége van a rendőrségnek az Rtv. hivatkozott 24. §-a alapján. Amennyiben a felvetett sérelem valamely bűncselekmény elkövetésére utalt (pl. Btk. 305. §-a szerinti hivatali visszaélés), a rendőrségnek a fent hivatkozott rendelkezéseknek megfelelően intézkedési kötelezettsége keletkezhetett.

A rendelkezésre álló információk alapján az álláspontok közötti ellentmondást feloldani nem lehet, így e tekintetben a panaszos alapvető jogát érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

3. A 2019. szeptember 19-én történt rendőri intézkedés vonatkozásában.

A panaszos sérelmezte, hogy idő előtt kezdeményeztek vele szemben intézkedést, amely során aránytalanul sok rendőr volt jelen. (A parancsnok Ny. P. r. „olyan volt, mint az oroszán, amikor támadni készül”.) A panaszos hangsúlyozta, hogy „végszükségben”, jogszerű védekezési lehetőségeitől megfosztva érezte magát, az őt ért „pszichikai, lelki trauma” miatt úgy érezte, hogy a „halál kapujában” van. Mindezek alapján – álláspontja szerint – védekezően, önvédelemből, az ellene irányuló jogszerűtlen eljárás megakadályozása érdekében, rendeltetésének megfelelően használt riasztópisztolyt. A panaszos – beadványai alapján – sérelmezte az intézkedés tényét, annak korai kezdeményezését, a rendőrök aránytalanul nagy létszámát, továbbá ellenszegülését jogos védelmi helyzetével indokolta.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a rendőri jelenlét alapja a Dr. H.-D. B. Végrehajtói Irodájának megkeresése volt (a közjegyző által kiállított végrehajtói okirat alapján indított végrehajtási eljárás keretében), amelyben a rendőri biztosítás szükségességét a panaszos várható ellenszegülésével indokolták. A rendőrök 9 óra 50 perckor érkeztek a helyszínre, a végrehajtók pedig 9 óra 58 perckor, a végrehajtási eljárás pedig 10 órakor indult meg. A helyszínen voltak az önálló bírósági végrehajtó, két helyettese, az árverési vevő meghatalmazottja, a lakóingatlan forgalmazó kft. alkalmazottai, valamint 4 rendőr (Ny. P. r. alezredes, M. G. r. törzssászlós, Cs. G. r. főtörzsőrmester, valamint F. F. r. őrmester).

A rendelkezésre álló dokumentáció és felvétel tanúsága alapján a végrehajtási eljárás és a rendőri intézkedés felvett teljes terjedelme során a panaszos látszólag nyugodtan viselkedett,

nyugodtan kommunikált, a rendőrök mindaddig nem is intézkedtek, amíg a riasztópisztoly használatára sor nem került, pusztán figyelemmel kísérték a végrehajtási eljárás menetét. A kapu kinyitását követően a panaszos hátrébb lépett, a kerítés takarásába került. A végrehajtók 4 rendőr kíséretében bementek az ingatlan udvarára, amikor a panaszos egy fegyvernek látszó tárggyal az udvaron belül három célzott lövést adott le a tőle kb. 2 méterre lévő végrehajtókra. A végrehajtók és a rendőrök kihátráltak az utcára, őket követte a panaszos, és – töltőfogást követően – a hátráló, tőle kb. 1,5 méter távolságra lévő végrehajtók irányába, majd – töltőfogást követően – a rendőrök felé lőtt. Az ezt követő pár percen belül a rendőrök fedezékből, lőfegyverrel a kezükben többször felszólították a továbbra is látszólag nyugodt panaszost a fegyvernek látszó tárgy eldobására. (A panaszos az utcán már érthetően közölte, hogy riasztópisztoly van nála, nem lőfegyver.) A panaszos végül többszöri, sokszor elismételt felszólítás után megvált a riasztópisztolyától, ezt követően őt megbilincseltek és elfogták. A panaszos Rendőrkapitányságra szállításában, valamint a helyszín biztosításában az időközben helyszínrre érkező megerősítő erő állomány rendőrei működtek közre.

a) A végrehajtási eljárás biztosítása tekintetében.

Az Rtv. már hivatkozott 11. §-ának (1) bekezdése e sérelem vonatkozásában is releváns.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés e) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve végrehajtási eljárás lefolytatása [...] céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a (1) bekezdésének megfelelően az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. [...]

Fontos hangsúlyozni, hogy a rendőrség nem jogosult a végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségének felülbírálatára, a kötelezettsége e körben csak addig terjed, hogy ellenőrizze, hogy a végrehajtható okirat alakilag megfelel-e a Vht. vonatkozó követelményeinek.

A végrehajtási eljárásban való közreműködés jogszerűségének tisztázása érdekében az alábbi jogszabályhelyeket tartom szükségesnek felhívni:

A Vht. 5. §-ának (1) bekezdése alapján bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett (a továbbiakban: adós) teljesítse a kötelezettségét. E § (3) bekezdése szerint az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatók, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.

A Vht. 10. §-ának a) pontja alapján a közjegyző által kiállított végrehajtási lap végrehajtható okiratnak minősül.

A Vht. 45. §-ának (1) bekezdése szerint a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig.

A fentieknek megfelelően tehát, ha a rendőrségnek pusztán annyiban kellett a végrehajtás jogszerűségét értékelni, hogy a megkeresés, valamint a megkeresés alapjául szolgáló végrehajtható okirat alakilag megfelelő volt-e. A rendelkezésemre álló információk alapján mind a megkeresés, mind az alapul szolgáló végrehajtható okirat alakilag megfelelő volt (létező bírósági végrehajtó által, megfelelő okirati formában kelt megkeresés, amelyben valóban végrehajtható okiraton alapuló végrehajtásra vonatkozóan kértek rendőri biztosítást), így a megkeresésben foglaltak alapján a rendőrségnek biztosítania kellett a panaszossal szembeni végrehajtási eljárást, e kérdésben mérlegelési lehetősége nem volt.

Fontos kiemelni, hogy a végrehajtási eljárás biztosítása – mindaddig, amíg a végrehajtással érintett személy ellenszegülése miatt kényszerintézkedésre, kényszerítő eszköz alkalmazására nincs szükség (tehát az érintett együttműködik a végrehajtókkal) – nem a végrehajtással érintett személlyel szembeni, legfeljebb – különösen, ha a végrehajtás tárgya az ő Rtv. 97. §-ának c) pontja szerinti magánlakása – őt érintő intézkedés. Az érintettel szemben tehát csupán akkor kezdeményeznek Rtv. szerinti nevesített intézkedést (pl. igazoltatás, előállítás, stb.), alkalmaznak Rtv. szerinti kényszerítő eszközt (pl. testi kényszer, bilincs, stb.), ha a végrehajtási eljárással szembeni ellenszegülését meg kell szüntetni. A rendelkezésre álló dokumentáció és felvétel tanúsága alapján jelen ügyben sem történt ez másként: mindaddig Rtv. szerinti nevesített intézkedést nem fogantatosítottak a panaszossal szemben, ameddig a végrehajtási eljárással szembeni ellenszegülése azt nem indokolta (a felvétel alapján kizárólag a felvételt készítés céljáról adtak felvilágosítást, majd bekísérték a végrehajtókat a panaszos udvarára). A panaszost – helyesen – a végrehajtó tájékoztatta a végrehajtás okáról, az ellenszegülés következményeiről, ő kérte a panaszost, hogy igazolja személyazonosságát, ő gondoskodott a lánc levágásáról is, stb., nem pedig a rendőrök, így arról sem beszélhetünk, hogy a rendőrség esetleg „átvette” volna a végrehajtó szerepét.

Az a körülmény, hogy a rendőrök hamarabb, a kitűzött időpont előtt érkeznek a végrehajtás helyszínére, ott adott esetben felvilágosítást adnak a végrehajtással érintett személy számára jelenlétük okáról, önmagában nem jelenti azt, hogy vele szemben intézkedést is kezdeményeznek. A panaszos beadványában maga sem részletezte, hogy pontosan milyen módon kezdeményeztek vele szemben a rendőrök intézkedést a végrehajtás kitűzött időpontját megelőzően.

A fentiek alapján a panaszossal szembeni végrehajtási eljárás biztosításának ténye és rendőrséget érintő körülményei tekintetében a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.

b) A rendőrök létszáma tekintetében.

Az Rtv. 15. §-a (1) bekezdésének megfelelően a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (4) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, [...].

A Szolgálati Szabályzat 37. §-ának (4) bekezdése szerint – a végrehajtási eljárás biztosítása keretében – a rendőr szolgálati előljárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A rendelkezésre álló információk alapján a rendőrség számára ismert volt – mind a megkeresés, mind pedig a panaszossal való személyes egyeztetés alapján – a panaszos végrehajtási eljárással szembeni álláspontja, amely reálisan felvetette a panaszos azzal való ellenszegülésének lehetőségét. Ennek megfelelően – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat hivatkozott 5. §-ában és 37. §-ában foglaltakra – a rendőrségnek olyan létszámú rendőri jelenléte kellett biztosítania, amely alkalmas az ellenszegülő magatartás, illetve annak következményeinek megelőzésére. Fontos hangsúlyozni, hogy a végrehajtás biztosítását a rendőrség 4 fő rendőrrel kezdte meg, amelyből 1 fő csupán kamerázott (az intézkedés során megjelent további rendőrök kizárólag a panaszos Rendőrkapitányságra szállításában, valamint a helyszín későbbi biztosításában működtek közre). **Álláspontom szerint ez a létszám – figyelemmel a panaszos várható ellenszegülő attitűdjére – nem volt aránytalanul magas, a megerősítő erők bevetésére pedig csupán közreműködő jelleggel, a szükséges mértéket meg nem haladóan került sor (és mindennek a kiinduló pontja a panaszos ténylegesen ellenszegülő magatartása volt), a rendőri létszám tehát megfelelt az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményének, így e tekintetben a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.**

c) A panaszossal szemben alkalmazott rendőri kényszer tekintetében:

A panaszos beadványában magát a rendőri kényszert, fellépést, nem pedig az egyes nevesített intézkedéseket, kényszerítő eszközök alkalmazását sérelmezte. A panaszos beszámolója szerint a vele szembeni végrehajtási eljárás körülményei olyan helyzetet teremtettek, amelyben ő jogos védelmi igénnyel, a „használati utasításnak megfelelően” riasztópisztollyal kívánta megakadályozni az álláspontja szerint jogszerűtlen végrehajtási eljárást.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. már hivatkozott 13. §-a e sérelem vonatkozásában is releváns.

Az Rtv. korábban már hivatkozott 15. §-a alapján a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, így több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár (ún. arányosság elve).

Fontos kiemelni, hogy az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe,

kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. hivatkozott 19. §-ában foglalt jogszerű „ellenszegülés” lehetősége kapcsán jelentősége van annak, hogy a rendőri intézkedés esetleges jogszerűtlenségének mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapíthatónak kell lennie. Amennyiben a rendőri intézkedés jogszerűségének megkérdőjelezéséhez adatok, tények, jogviszonyok, egyéb körülmények igazolása szükséges, tehát a rendőri intézkedés jogszerűségének megállapításához bizonyítást kell lefolytatni, bizonyítási eszközöket kell igénybe venni [pl. végrehajtási eljárás jogszerűségének érdemi vizsgálata, iratok, tanúk nyilatkozatai, stb.], az intézkedés alá vontnak akkor is alá kell vetnie magát a rendőri intézkedésnek, engedelmeskednie kell a rendőri utasításoknak, ha egyébként ő maga tudja, hogy nem követett el jogellenes cselekményt. Fontos kiemelni, hogy egyébként nem sok lehetőség lenne rendőri intézkedések foganatosítására. Az a követelmény, hogy a rendőrt akkor terheli intézkedési kötelezettség, amikor „a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel” (Rtv. 13. §), nem azt jelenti, hogy az észlelt cselekménynek valóban, ténylegesen jogellenesnek kell lennie, hanem annak valamilyen fokú gyanúját kell pusztán felvetnie. A gyanúból pedig – különösen, ha az intézkedés alá vont kihasználja a jogorvoslati lehetőségeit – kizárólag hatósági-, illetve bírósági eljárást követően, bizonyítási eljárás alapján „lesz” tényleges jogellenes cselekmény. Megítélésem szerint kizárólag olyan esetekben lehet jogszerűen „ellenállni” a rendőri intézkedésnek, és rendőri utasításnak, ha az intézkedés, illetve utasítás alapvető erkölcsi értékek ellen irányul (ilyen lehet pl. ha a rendőri intézkedés, illetve utasítás bűncselekmény elkövetésére szólít föl), hiszen ezekben az esetekben beszélhetünk arról, hogy az intézkedés, illetve utasítás mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan jogszerűtlen.

A panaszossal szembeni rendőri kényszer jogszerűségének tisztázása érdekében az alábbi jogszabályhelyeket tartom szükségesnek felhívni:

A Btk. 310. §-nak (1) bekezdése szerint, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz, b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz, hivatalos személy elleni erőszak büntetettét követi el.

A Btk. 459. §-ának (1) bekezdés 11. pontja szerint hivatalos személy az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes.

A fenti jogszabályhely ismertetését követően fontos rögzíteni, hogy valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálom. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis az alapvető jogok biztosa nem veheti át a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény elsődleges értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A hivatalos személy elleni erőszak elkövetési tárgya, passzív alanya a jogszerűen eljáró hivatalos személy, illetve külföldi hivatalos személy, akivel szemben az elkövető cselekményét megvalósítja. A bűncselekménynek három, egymással alternatív viszonyban álló elkövetési magatartása van. Az akadályozás minden olyan aktív magatartás, mely az eljárás lefolytatását gátolja, nehezíti, akár annak megvalósítását lehetetlenné teszi. Korlátozza a hivatalos személyt mozgásában, cselekvésében. A passzív magatartás, engedetlenség nem minősül akadályozásnak. Bármely elkövetési magatartással befejezett a cselekmény, nem szükséges eredmény létrejötte. Az akadályozásnak vagy az intézkedésre kényszerítésnek erőszakkal vagy

fenyegetéssel kell megtörténnie. Az erőszak fogalmát a törvény nem határozza meg, de nyilvánvalóan aktív erő kifejtést jelent, amely közvetlen, esetleg közvetett ráhatás a passzív alany testére, amely ellentétesen hat a hivatalos személy eljárásával. A jogalkotó a hivatalos személy fokozott védelmét azzal is kifejezésre juttatja, hogy a cselekmény előkészületét is büntetni rendeli [Btk. 310. § (6) bekezdés]. A cselekmény csak szándékosan követhető el. [Ld. Karsai Krisztina (szerk.): Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez. Wolters Kluwer, 2020]

A rendelkezésre álló felvétel tanúsága alapján a panaszos a végrehajtókkal (és a rendőrökkel szemben is) riasztópisztollyal lépett fel, kihátrálásra kényszerítve őket. Mindez álláspontom szerint a végrehajtók (valamint a végrehajtást biztosító rendőrök), mint hivatalos személyek elleni erőszakos magatartás volt. (Ugyan a végrehajtók és rendőrök testét a panaszos sem közvetlenül, sem közvetve nem érintette, ugyanakkor arra tényleges ráhatással volt [a panaszos cselekményének következtében hátráltak ki a végrehajtók és a rendőrök az utcára], ellentétesen hatott a végrehajtók eljárásával.) Ha a végrehajtási eljárás maga jogszerűtlen is volt valamilyen okból, annak tartalmi vizsgálata – figyelemmel az e jelentés 3. pontja a) alpontjában foglaltakra is – nem tartozott a rendőrség felelősségi körébe (annak értékelése ugyanis – a végrehajtási eljárás során igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeken keresztül, de még esetlegesen feljelentés alapján is – alapvetően bírósági kompetencia). A rendőrség pusztán akkor léphetett volna föl a sérelmezett végrehajtási eljárással szemben, ha az nyilvánvalóan (különösebb bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül, egyértelműen és mérlegelés nélkül) jogellenes (vagy korábban jogerős bírósági döntés mondta ki annak jogellenességét). Ilyen körülmény – a rendelkezésre álló dokumentáció és felvétel tanúsága alapján – nem merült fel. **Mindezek alapján tehát, a panaszos nem volt jogos védelmi helyzetben, a rendőrök az Rtv. 13. §-a alapján pedig jogszerűen léptek fel a panaszossal szemben, alkalmaztak kényszert.**

Budapest, 2021. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos